

„Stajerc“ izhaja vsaki pelek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnina z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 8.

V Ptuj v nedeljo dne 21. februarja 1909.

X. letnik.

Boj za Avstrijo.

Politični utrinki.

Nekaj žalostnega tiči v dejstvu, da se bije ravno v času 60. obletnice vladanja cesarja Frana Jožefa I. najhujši boj za državo, za avstro-ogrsko monarhijo samo. Kar je resnih politikov, torej ljudi, ki imajo tudi v politiki še vesti in značaja, — vsi priznajo veličansko potrebo obstoja avstro-ogrske monarhije. Ne da bi hvalili svojo lastno domačijo, — ali res je, da je Avstro-Ogrska nekaki centum Evrope, da omogoči ta država nekako ravnotežje sveta. Zato je bila naša država tudi vedno zaščitnica miru, kar je dokazala zlasti v zadnjih desetletjih. Dokaz krepkosti in moči te države pa je dejstvo, da je ostala velevlasti v kljub notranjim nemirnim, v kljub ruvanju in podminiranju notranjih sovražnikov. Lahko se reče: ni je skoraj države na svetu, ki bi toliko notranjega razburjenja preživela kakor avstro-ogrska monarhija!

*

Za to svetu, zlasti pa Evropi potrebno avstro-ogrsko državo se bije zdaj veliki in strastni boj. V prvi vrsti vodi ta boj zunanji sovražnik, katerega nam je v tem trenutku iskati na Balkanu. Mali balkanski narodi še nimajo pravega zmisla za kultivirano državo. Njim je država večidel skupina ljudstva, kateremu se ni treba brigati za nobene postavne in noben red. Desetletja že je balkanski polotok pravi peklenski kotel. Berolinska pogodba je dala vsled tega naši državi nalogo, da okupira Boznijo, Hercegovino in sandžak Novibazar. Avstrija je storila to, je izvršila svojo nalogo. Poslala je svoje vojske tja doli in ukrotila roparske šege ter uredila red in varnost. Poslala je tja svoje učitelje in napravila, da se je splošno duševno ozorje tamošnjega ljudstva dvignilo. Zgradila je ceste, pota in železnice in zvezala na ta način okupacijsko ozemlje. Na podlagi 30 letnega dela je zahtevala končno naša država, da ostane nje, kar je naredila in vstvarila s svojim denarjem in svojim delom. In ko je Avstrija to storila, pričele so kričati pritlikave balkanske države

ter rožljati s svojimi sabljicami. S Turčijo je prišlo do nekakega sporazuma in sicer na podlagi tega, da se je Avstrija izrazila pripravljena, plačati nekaj čez 50 milijonov kron „odškodnine“. Ta sprava sicer še ni gotova, ker je Turčija sama v večnih notranjih bojih in se tam od danes na jutri ne ve, je-li bodejo končno zmagali stari nazadnjaški Turki ali pa napredni radikalni Mladoturki. Najbolj proti Avstriji šopiriti se je pa pričela mala, karikaturi podobna Srbija. Zgodovina te države je znana od kraljevskega zapravljenca Milana čez nesrečnega umorjenega Aleksandra pa do revolverskega Petra in njegovega klativitezu podobnega sina Jurčka.

Iz vsega tega vidimo, da stoji naša država pred resnimi dogodki. Vsak hip zna padeti iskra v sod smodnika, vsako jutro nas zamore presemeti vest o mobilizaciji. Ali se bode dala vojska zabraniti ali ne, — kdo ve?

In pri vsemu temu ima Avstrija še vročega notranjega sovražnika. To so zlasti voditelji manjših in večjih narodov na Avstrijskem, ki iz bogve kakšnih nagibov nočejo več na Avstrijskem živeti. Zlasti se pojavljajo ti veleizdajalski nazori med radikalnimi Čehi. Ti političnjaki, ki hočejo svoj „narod“ s tem rešiti, da pobijajo nemške študente, so zašli popolnoma na pot veleizdajstva. Znano je, da se je v Pragi pri demonstracijah klicalo „živela Srbija“, da je češki poslanec Kloufač opetovano potoval v Beograd in tam koval protiavstrijske načrte. Oblast je vsemu temu počenjanju mirno obličje obdržala. Šele te dni se je vzdrnila in je napravila pri čeških poslancih hišno preiskavo, pri kateri se je baje mnogo veleizdajalskega gradiva našlo.

Tako se bije danes boj za Avstrijo...

Žalostno pri temu je le, da so tudi slovenski prvaki zašli na pot, označeno po čeških radikalnih. Tudi v Ljubljani se je vpilo „Živela Srbija“, se je razstavljalo 2. decembra sliko srbskega Jurčka; tudi slovenske stranke hočejo razbiti staro Avstrijo in uresničiti „jugoslovansko državo“, torej združiti se z Srbi.

Mi pravimo tedaj: kdor je za Avstrijo, ta ne more in ne sme biti pristaš prvaških strank. Eno ali drugo velja!

Politični pregled.

Vojska?! Pred zaključkom lista nam prihajajo najnovejša vest, ki kažejo, da je postal položaj zelo resen. Seveda ni dovoljeno, da bi se zdaj kaj o vojaških zadevah pisalo. Ali toliko je gotovo, da se je vršil 17. t. m. na Dunaju izvenredni ministerski svet, ki se je pečal v prvi vrsti z zunanjimi zadevami in je sprejel odločilne sklepe. Skoraj gotovo se je govorilo o kontingentu rekrutov, o pomnožitvi vojaških oddelkov v posameznih okrajih, o sklicanju rezervistov itd. Več se do slej še ne more poročati. Ali na vsak način se pripravljajo zelo resni dogodki.

Meja v Bozniji v nevarnosti? Listi poročajo, da je naročil srbski general Živković nekemu oficirju, da naj odpotuje 4.000 srbskih prostovoljcev, med njimi 500 Albancev, na mejo v Boznijo. Nekateri ljudje na Srbskem res že norijo.

Srbska zasedena? Nekateri listi poročajo, da imajo velevlasti že dolgo načrt, da naj bi Avstro-Ogrska z ozirom na večne srbske grožnje zasedla Srbijo. Naša država bi s tem izvršila povelje Evrope. — Danes se pač še ne more reči, ali je to le časnikarska neresnica ali pa grožnja za Srbe. Na vsak način bode postalo tudi vprašanje: kdo bi poplačal naši državi troške, ako bi se ji res tako nalogo naložilo? Za tuje ljudi vendar ne bomo vedno po kostanj v ogenj hodili!

Zasačeni veleizdajalci. Iz Prage se poroča 16. t. m.: Danes zutraj vprizorila je policija s političnimi uradniki 20 hišnih preiskav pri raznih voditeljih češko-radikalne stranke. Vzrok hišnim preiskavam je sum, da so ti radikalni Čehi vezani na veleizdajalski način s Srbi. Našlo se je baje zelo veliko obtožilnega gradiva in se je pričela proti nekaterim iz kazenske razprava zaradi razžaljenja veličanstva in veleizdaje ter

tudi vino ni slabo; jaz sicer nisem nikdar pijan —

Jurček: Jaz tudi ne! Torej, dragi bratje, ali ste prišli po pomoč? Jaz imam 400.000 soldatov, ki znajo vsi izvršiti ovce krasti. Ako hočete, premagam jutri Avstrijo, pojutrajnem pogoltnem Nemčijo, vse Nemce snemo na vroči župi in potem ustanovimo jugoslovansko državo.

Dr. Ploj: Ali bodem jaz minister?

Dr. Korošec: Bodeš, samo slovenskega jezika se boš moral naučiti.

Spindler: Kraljevič Jura, jaz bom pa vaš dvorni no — no — vaš dvorni pesnik.

Jurček: Le počasi, gospodje, — ali imate kaj drobiža v žepu?

Dr. Benkovič: Nekemu kmetu sem računal namesto 2 kron trikrat toliko; jaz darujem ta „dar domovini na oltar“, ampak, ampak —

Jurček: Kaj, ampak?

Pri avdijenci.

Spisal Tehničmar.

(Igra je zelo pripravana za „teatre“ prvaških „izobraževalnih“ društev. Vršni se v Beogradu v neki nočni kavarni. Velika okrogla miza; na sredi sedi srbski prestolonaslednik Jurček in pije žganje).

Natakar: Kraljeva visokost, zunaj stoji nekaj tujih gospodov, ki hočejo z Vami govoriti.

Jurček: Kaj, zdaj-le ob pol eni po noči? Jaz dajem avdijence le dopoldne, kajti popoldne in zvečer ga imam po navadi malo v glavi.

Natakar: Oprostite, kraljeva milost, ali gospodje se ne pustijo odsloviti.

Jurček: Kakšni pa so?

Natakar: Posebno pametno ne izgledajo, ali podobni so Vam.

Jurček: Prinesi mi žganja; jaz ne maram danes z nikomur govoriti.

Natakar: Kraljevič Jurij, gospodje pravijo, da morajo na vsak način z Vami govoriti; ne pustijo se odsloviti —

Jurček: Kaj? Ne pustijo se odsloviti? Vzemi pasji bič —

Dr. Benkovič (pri vratih): Oj ne, ne, ne, — kraljevič, ne, — pasji bič imamo v Brežicah tudi, nam ni treba na Srbsko priti —, mi smo, mi smo, — ne, ne pasji bič, — mi smo —

Jurček: Kdo ste?

Dr. Ploj (vstopi): Mi smo Slovenci in sicer dobri Slovenci, najboljši Slovenci, še več kot najboljši Slovenci, pa čeprav ne znamo slovensčine prav dobro, pa čeprav smo v mladini nemške denarje dobivali —

Jurček: Ah, Slovenci! Dobro došli! Le vstopite vsi! (Prvaki vstopijo). Torej vi ste Slovenci? Pri vas delajo dobro žganje, kaj?

Profesor Zelenik: Oj ja, ja, ampak